

ХРИСТИЯНСКА ЗАЩИТА

Орган на Епархийското Свещеническо Братство „Св. Кирил и Методи“ в Варненската и Преславска Епархия

ЗА РЕЛИГИЯ, ПРОСВЪТА И ОБЩЕСТВЕН ЖИВОТЪ

Брой 1 левъ

Обявления се приемат
по споразумение

Излиза 2 пъти
на месецъ

Годишенъ абонаментъ
20 лева

Брой 1 левъ

В. Съзнание и духовенството.

Органът на съюзеното учителиство отколе се е държал отрицателно към вѣрата, към църквата и към свещениците. Обаче, от известно време насам, той е станал по безогледен в своите нападки и това причинява скърб на всички свещеници. Скърбимъ, защото нападките сж неоснователни и противоположни на това, което е било в старо време и на това, което и днесъ още съществува в много, за да не кажемъ в повечето, мѣста из нашето хубаво отечество. Въ минали времена свещеници и учители бѣха другари, взаимно поддържани в служението си на отечеството и на българския народъ. Най добрите помощници на духовните дейтели: Паисий Хилендарски, Софроний Врачански, Неофитъ Бозвели, Неофитъ Рилски, Иларионъ Макариополски въ трудовете и страданията имъ да събудят българския народъ, да му напомнятъ, че и той е имал и царство и Господство, че въ миналото е ималъ заслуги въ общочовѣшката култура, и че трѣбва да се събуди от дълбокия си сънъ, и да се залови на работа, за да вземе въ Балканския полуостровъ подобающето му положение, най-добри тѣхни помощници и другари въ тази изполинска работа бѣха учители, които работѣха въ килиите и обучаваха младото поколение. Благодарение на тази задружна работа на учители и свещеници е изнесена блѣскаво първата борба на българския народъ — борбата за църквна свобода. Подиръ тази придобивка взаимното помагане и сътрудничество на свещеници и учители въ служение на отечеството все се продължаваше. Ние помнимъ, не само какъ устрѣдно преподаваха учителите законъ божи въ училищата ни, но и това, че следъ отпущаната на божествената литургия, децата се събираха въ класъ и единъ отъ учителите имъ разясняваше прочетеното въ църква евангелие, или пъкъ имъ разказваше нѣщо за вѣра и нравственост.

Обаче това, което ставаше едно време, подиръ освобождението захвана да се изоставя. Изотсави се, защото между учителството захванаха постепенно да се разпространяватъ нови, неизвестни въ миналото, схващания за неговата дейност. Нравственото възпитание на децата, каже, не е работа на учителя, а на родителите имъ, следователно, учителите нѣма защо да се занимаватъ съ тази работа. Религиозното обучение нѣма мѣсто въ училището, а въ църквата. Свещениците нека проповѣдватъ за вѣра и Бога. Тия схва-

щания, ако се поддържаха съ целъ да се накаратъ родители и духовенство да се грижатъ първите за възпитанието на децата си, а второто за изпълнение на единъ съществен дългъ на своето служение — проповѣдта на словото Божие, тия схващания би могло да се приематъ за вѣрни, при условие, че и самите учители нѣма да манкиратъ да вършатъ това, което вършеха съ усърдие и тѣхните предшественици въ минали времена. Обаче, нахлу въ България показата на извращения социализмъ и на прелюбезното му чадко комунизма, и въ отношенията на учители къмъ свещеници стана единъ превратъ. Учителите се обявиха за непримиримъ врагъ на свещеника, защото той — учителътъ, билъ носителъ на свѣтлина, на напредъкъ, на благоденствие, а свещеникътъ? Свещеникътъ тровѣлъ народа съ опиума на вѣрата, искалъ да го държи въ невежество, за да го изкористи. Това било причината, дето духовенството изгубило всѣко значение. Съ това трѣбвало да се обясни, че църквите били празни, а не съ отрицателните проповѣди на комунисти и социалисти учители. Такива бисери се срѣщатъ често пжти въ органът на учителския съюзъ.

Ще повторимъ това, което казахме отъ самото начало, че много скърбимъ за тия писаници на нѣкои „учители“. И, ако рекохмъ да нахвърлимъ въ „Християнска Защита“ нѣколко мисли и думи по въпроса за тия писаници на нѣкои учители, имаме предвидъ не цѣлото учителство.

Не, ние знаемъ, че не всички учители одобряватъ тая смѣтъ, която се събира отъ тукъ и тамъ и се изнася въ органът на учителския съюзъ за поука на читающата българска публика.

Ние знаемъ, че и сега добросъвестни учители, които горещо желаятъ и се трудятъ за истинското просвѣщение и нравственото преуспѣване и повдигане на българския народъ, продължаватъ работата на старите учители и не се отказватъ да считатъ свещениците за свои другари и съработници и задружно работятъ въ ползи на младото поколение, тия жадащи български граждани, за да го приготвятъ, колкото се може по добре, да служи на България. Като пишемъ тия нѣколко редове имаме предъ видъ ония учители, които ни хулятъ и ни представляватъ за врагове на отечество и народъ.

Ще се повърнемъ.

ПОБЕДАТА НА ХИТЛЕРЪ И ХРИСТИЯНСТВОТО.

Цѣлъ свѣтъ се интересува отъ Адолфъ Хитлеръ, за неговата личностъ за неговата програма и за неговата страна — Германия.

Бѣхме свидетели на голѣмите и решителни войни що се водѣха отъ толкова време и отъ които зависеше съдбата на утрешна Европа.

Това бѣха две концепции къмъ да се уреди социалния животъ, които се бѣха хванали гуша за гуша и си бѣха обявили война за животъ и за смъртъ: комунистическата концепция, и тѣй наречената буржоазна концепция, върху която се основава и гради съвременната Европейска култура.

Всичко що се отнася до вестника, да се изпраща до св. Митрополия — Варна, а суми — до свещ. Стефанъ п. Йордановъ, ул. Ц. Асень № 20

До тогава до като комунизма — болшевиизма се развиваше и ограничаваше само въ Русия, не представляваше никаква опасностъ за Европа.

Той би могълъ да съществува въ начало, когато пламъците на революцията се стремѣха да обхванатъ цѣлъ свѣтъ, когато бѣ още неосъщественъ идеалъ, но въ чието осъществяване можеше да се върва. Днесъ обаче тая възможностъ е изключена. Следъ 15 годишна болшевишка авантюра, следъ толкова проляна невинна кръвъ всрѣдъ широките народни руски маси, следъ нечуванъ тероръ и непрестанни убийства, гладъ и неописана сиромашия на 150 милионенъ народъ, и следъ фалита да се реализира утопията на Карлъ Марксъ — комунизма не може да бжде представенъ за идеална форма на бждещия общественъ строй.

Ограниченъ въ границите на Русия, той ще угасне — ако не чрезъ една контра революция, то на всѣки случай подъ ударитъ на самия животъ, който отказва да се приспособи и нагоди по невъзможните, неестествени и насилнически форми на теоритъ на Марксъ.

Водачитъ на болшевиките, безспорно, си даватъ вече смѣтка за поражението що претърпя тѣхната революция — и за това, за да могатъ да се задържатъ още, почувстваваха нужда отъ съдействието на една болшевиизирана Европа.

Това е, ако щете, и специална задача на III Московски интернационалъ, чиито платени агенти, както знаемъ, шетатъ и въ България. Обаче, между великите Европейски държави, гордата и победена Германия — съ нейната материална мизерия, като индустриална страна, съ изгубени пазари — вследствие несправедливите мирни договори, представляваше най-благоприятна почва за целитъ на Москва — да болшевиизира Европа.

Милионите работници, които стояха безъ работа, както и ония що получаваха тѣвѣ малки надници — можеха да бждатъ спечелени за болшевиизма. Гладътъ и отчаянието пречека на трудящия се народъ да расждава и схваща, къкво е положението на работника дали е по добро отъ другаде.

Предъ тая опасностъ, раздухвана и подхвърлена отъ неблагодерния еврейски народъ и болшевишките агенти, въ другия лагеръ гдето бѣ здравия националенъ инстинктъ и интелигенцията — се създаде силна реакция. Германския народъ видя въ доктрината на Маркса учение, което сѣе умраза и ненавистъ между хората, видя отрова която цѣли да парализира националната сила и гордостъ на една достойна нация.

Германския национализмъ подъ марксизмъ, разбира както социализма, така и комунизма.

Борбата на Хитлеръ, има за целъ на първо мѣсто, да очисти Германия отъ отратителната проказа на Марксизма, и въдворяване, не на капитализма, който характеризира буржоазния режимъ, а на единъ материаленъ и мораленъ редъ, почиващъ на християнски принципи.

Тая нова политическа концепция се подчертава както въ манифеста на фонъ Папенъ, така и въ тоя на Хитлеръ. Въ името на тая

нова политическа концепция сега се опитватъ да възстановятъ германския животъ.

Хитлеръ заяви ясно и категорично, че ще унищожи марксизма изъ основи. Той изгнана фалша на руския комунизмъ. Подчерта, че тамъ хората мратъ съ милиони отъ гладъ, поради Марксизма, а други милиони сж застрелвани за приложението на Марксизма. Той обвини и капитализма, който въ голѣмата си частъ, бидейки еврейски, по-всички насоки и пжтища подпомагалъ руския болшевиизмъ. Министерътъ пъкъ на Вътрешните работи съ факти и данни доказалъ разрушителния планъ на нѣмските комунисти — и подчерталъ, че трѣбва часъ по-скоро да се ликвидира съ престѣпната и варварска идеология на Карлъ Марксъ.

Войната почна и е въ своя разгаръ. Отъ резултатитъ на тая борба се интересуватъ всички културни народи. Хитлеръ е втория човѣкъ следъ Мусолини, който решително се противопоставя на болшевишката проказа въ защита на европейската култура и цивилизация. Победили комунизма, цѣлата Европа ще пламне. Победи ли Хитлеръ — новъ вѣтъръ — на възраждане ще духне по цѣлия континентъ.

Само който е комунистъ, само който е франкмасонъ или „опартизаненъ демократъ“ само който не чувствуваша органическата ненавистъ на Карлъ Маркса противъ християнството, само той може въ този решителенъ за европейската история моментъ — да осжди усилията на Хитлера.

Всички други съ затаенъ дѣхъ чакатъ окончателната му победа — за да му благодарятъ и прославятъ.

Протоиерей П. Икономовъ.

На оржжие!

Войната е обявена отдавна. Врагътъ е мобилизиранъ. Той вече напада отечеството ни. Той отначало правеше само престрелки. Но сега вече открито и дрѣско ни напада. Той бомбардира, разрушава, унищожава препятствията и скоро ще нахълта на ножъ въ окопитъ ни. Вината и грѣхътъ за тази война сж негови. Ние стоимъ мирно у дома си, въ отечеството си. Работимъ и творимъ споредъ силитъ си благо на народа си. Желеамъ въ миръ съ всички, съ свободата на словото и труда, да вървимъ къмъ напредъкъ и по-добри бждини. Чрезъ наука, просвѣта и трудъ искаме да излеземъ отъ затрудненото положение въ което изпаднахме и по своя вина, а най-вече по вина на общата свѣтовна политика. Но въ тоя свой миренъ трудъ ние отдавна сме смушчавани и възпрепятствувани отъ единъ неприятелъ, който не подбира срѣдствата за борба. Отъ словото, пропагандата — устна и писмена — той преминава вече къмъ дѣло, къмъ посѣгателство да убива и разрушава. Този врагъ на народа ни е болшевиизмътъ.

Отъ дълго време болшевиизмътъ ни псува и ругае. Заканваше ни се. Заплашваше ни съ унищожение. Отричаше правото ни да живѣемъ подъ слънцето. Трѣбвало ние да измремъ, да ни избие той, за да живѣе самъ на свѣта. Болшевиизмътъ е помислилъ, че подготвителната работа за една война, — вече не словесна, — а истинска война съ оржжие, е свършена, за това той ни обяви вече кървавата война. Той иска тая кървава война. Той я обяви, той я започна. Той напада, за да убива свещеници. Той разбива врати на църкви и троши, сече и унищожава придобититъ съ сърдечни дарения на българския народъ принадлежности на тия църкви. Въ Пловдивъ и Татаръ-пазарджикъ той нахълталъ въ казармитъ и задигналъ оржжие, за да убива българския народъ. Въ Самоковъ се готвѣлъ да опожари гимназията.

Болшевиизмътъ е вече въ война съ насъ!

Какъвъ е нашиятъ дългъ въ тоя часъ? — Когато идатъ разбойници да убиватъ майка ти, жена

ти, децата ти, — какъв е твоя дълг? Ще оставиш ли да разбият вратата на къщата ти? Ще допуснеш ли да нахълтат в дома ти и предъ очите ти да изколят рожбите ти? Не. Ти ще вземеш каквото оръжие имаш и ще се помъчиш да отбиеш нападението на разбойниците. Ако тв успяват да разбият вратата на дома ти, ти ще препречиш входа с тѣлото си и ще се постараеш да отблъснеш разбойниците. Ти ще се съпротивляваш до като паднеш на прага и разбойниците прегазят трупата ти. Ти не ще оставиш да бждат избити предъ очите ти твоите деца. Ако на тях е съдено да умрат, ти ще умреш преди тях. Ти ще пожертвуваш живота си, за да ги спасиш или поне да забавиш тяхната смърт.

Сжият дълг имаме ние и днес към нашето общо семейство — нашата обща къща — България. Отецеството ни е нападнато от разбойници. Българино! Идате да те убият, идате до опожарят имота ти. Идате да избият майка ти, братята и сестрите ти, децата ти! Търчат светинята ти! Българино! Ако въ тая нова война останеш живъ, ти ще бждеш робъ, работенъ добитъкъ, въ случай че допуснеш на болшевизма да те победи.

За това викаме: на оръжие!

Мобилизирай се, въоръжи се и бжди готовъ всѣки часъ. Считай се на позиция. Бжди на преденъ постъ, готовъ да отбиеш нападението на врага. Щомъ посегне да убива, да опожарява, да троши, да осквернява черквата ти, не чакай да те вика никой за самозащита. Самъ скоки, грабни оръжието си, брадва та си, тогата си и пречупи ржцетъ на разбойниците, каиновците, братоубийците. Защити дома си, отечеството си, вѣрата си. Запази скъпата си свобода! Ст.

Начало на спасението.

Следъ пропаданието на руския болшевизамъ въ неговите усилия да внесе едно успокоение въ широките народни маси, разочаровани отъ великата европейска война, като такъвъ, който се яви съ нова програма за ново обществено социално устройство, лжхна успокоителенъ вѣтрѣцъ надъ отчаяна Европа. Защото комунистическата концепция не е нищо друго освенъ последния изродъ отъ материалистическата концепция, която бѣ завладѣла модерния свѣтъ.

Днесъ Европа гледа къмъ рая отъ свѣтски щикова съ недоумение и иска, като че ли, да каже, че той му е чуждъ че не иска да го припознае.

Връщането на задъ, пакъ къмъ християнската концепция, провѣрена и изпитана отъ две хиляди години отъ историята, е вече фактъ. И католицизма, и протестантизма, тия две западни отклонки отъ християнството, развиватъ истински апостолатъ за пробуждане духовния животъ и освобождаване на религиозните сили — отъ разни предраз-

съдаци.

Само едно младежко католическо здружение въ Германия брои като членове 400 хиляди момчета и 800 хиляди момичета.

Въ Ромжния — Ардялъ — подъ ржководството на мѣстния Архиепископъ се е образувало едно голѣмо и единичко по рода си здружение „Православно Ромжнско Братство“. Посрѣщнато съ ржкоплѣскане и възторгъ отъ цѣлия народъ Цѣлата преса посвещава специални страници за това отраднo явление, и благопожелаватъ то да нарастне до степенъ да обхване цѣлата страна. Дори политическите мжже, които до вчера бѣха индеферентни къмъ чудотворните скрити сили на християнството, виждатъ че друга формула и другъ цѣръ за спасението на съвременната душа нѣма.

Бенито Мусолини не е билъ вѣрующъ човѣкъ. Това самъ той изповѣда въ своя разговоръ съ Емилъ Лудвигъ — разговоръ, който бѣ напечатанъ, но, постепенно, постепено, казва Дучето — стигнахъ до убеждението, че свѣта има една божествена религия и е ржководенъ отъ една Божествена сила. И така Мусолини станалъ вѣрующъ. Въ тая книга той упрѣква Наполеона за голѣмата грѣшка, що навремено си направилъ, като обявилъ война на Ватикана и като се съмозаблуждавалъ, че ще го победи. Това го казва Мусолини, който, както знаеме, сключи конкордатъ съ Ватикана, като съ това установи отношения между него и италианската държава и като се съгласи младежътъ да бжде възпитанъ въ католическата вѣра.

Следъ Мусолини, ето какви нѣща станаха въ Германия предъ очите ни. Две правителства едно, следъ друго, обявиха, че спасението на германската душа е невъзможно да стане вънъ отъ Християнството.

У насъ — въ България — слѣпците, които ржководятъ и които, въ сжщностъ сж ржководени отъ невидимата ржка на франкмасоните, широко и, предѣлжаватъ — въпреки всички усилия, да не допускатъ да се преподава религия въ училищата — и да крѣтатъ по стѣпките на еврейна Троцки отъ Съветска Русия. Знаете ли кога ще разбератъ тия заслѣпени отъ партизанска демокрация държавници, съ които Богъ ни наказва — каква цена има религията за измъчената народна душа и за неговото нравствено възпитание? Когато у насъ се яви единъ Хитлеръ или Мусолини.

Тогавъ, само тогавъ ще видимъ и министри, и управници, и военни, редовно да прекриватъ прага на черквата и открито да работятъ за идеалите на Христа, въ църковенъ духъ, за братство, правда, миръ, честнo и безкористно служение на този трудолюбивъ и честенъ народъ.

Отъ всичките форми на досега известните социални организации, нито една не може да се приравни съ черквата. Тя е идеална социална институция, бидейки сж-

щевременно и реална отъ 2000 год. Толкова политически и държавни форми се родиха и умрѣха. Всичките тия черквата приживя — и е толкова силна, што по беди и най-силните хора на историята.

Трѣбваше да дойдатъ катастрофални времена като настѣящите. Трѣбваше да се яви най-невъзможната социална форма на общественъ животъ, каквато можеше да се измисли: Болшевизма, за да разберемъ най-после, чрезъ противоречия и ужастъ, несравнимата социална цена на Черквата. Дали ще дочакаме и ние оня денъ — да видимъ нашата интелигенция сплотена около родната черква, за да кажемъ че и у насъ настѣпи началото на спасението?!

Протоиерей П. Икономовъ.

Навременно и важно!

Преди нѣколко дни се прекратиха разискванията на свиканата по личната инициатива на г-на Министра на Просвѣтата комисия, която да се изкаже по реформиране просвѣтното дѣло у насъ и насоката, която трѣбва да се даде на нашето родно училище, като се взематъ въ съображение изискванията на новото време. Много и най-разнообразни мнения и съвети се дадоха. Всѣки представителъ настояваше и даваше такъвъ обликъ на бждашата учебна система, на каквото общественъ слой биваше представителъ. За религиозното учение и възпитание, обаче, почти нищо не се каза. Като чели вопиющите нужди отъ мораленъ и религиозно-нравственъ възходъ на нашия народъ не се чуватъ отъ строителите на малка България. И чудно и непонятно.

Но ето едно радостно навременно обстоятелство отъ западъ иде да подскаже на насъ българите, слѣпите и некритикуващи последователи и поддржатели на западните превратности, какви какъ трѣбва да постигнемъ въ случая, когато се касае за спасението на нацията.

„Прускиятъ комисаръ на Райха одобрилъ предложението на комисаря на народната просвѣта, съ което се искало да се пристѣпи следъ Великденъ къмъ постепенното закриване на училищата, чиято програма не предвижда никакво религиозно възпитание. Това съобщиха вестниците.“

Тамъ на западъ, всрѣдъ източника на култура и интелектуаленъ напредѣкъ; тамъ, въ отечеството на безбожния Карлъ Марксъ и сие, отъ гдето изхвъркнаха искрите на съвременния наученъ социализмъ, тамъ се взематъ строги мѣрки за религиозно-нравственното развитие на младежътъ. защото, благодарение на своя културенъ напредѣкъ мантилитетъ, разбраха гомадното значение и необикновенната сила на религията, която преобразява личността и я прави достоенъ членъ на обществото.

Ако въ цивилизована Германия се върши това, то колко пове-

че ние, слабите и неджгави подражатели на великите народи, трѣбва да залѣгнемъ и приложимъ на дѣло този знаменитъ за времето си проектъ на германските държавници. Съзнаваме и признаваме, че народа е духовно боленъ, а не предприемаме лѣкуването му по начинъ, който може да премахне болестта.

Нацията ни преживѣва рѣдѣкъ по трагичностъ исторически моментъ. Моралната разруха неминуемо расте и тласка отечеството ни по наклонната плоскостъ на грѣха и порока въ дѣното на зеещата пропастъ, гдето ни чака неминуема и страшна катастрофа. Разбраха ли това вождовете народни? Да, защото правятъ изявления и сочатъ на трагичността на съвременния ни животъ. Но що вършатъ? Какъ реагиратъ на страшното зло? Съзнаватъ ли теграмадната и тежка отговорност, която тежи върху имъ? Самосъзнание за обществена отговорност, трезво разбиране нѣщата, интензивностъ и широкъ замахъ въ мѣроприятията сж необходими, за да се дойде до благоприятенъ край и премахване злото.

И сега, когато предъ господина Министра на народната просвѣта е сложена за разрешаване тежката задача за реформиране нашата учебна система, нека тѣй се абстрахира отъ страничните влияния, да констатира самъ неджгавостта на родното училище, което изгуби днесъ своето възпитателно значение и тогава разреши този жизненъ и отъ грамадно значение за народа ни въпросъ. Нека вземе поука и отъ съвременна възбуждаща се Германия, която намѣри, благодарение прозорливостта на своите вождове, въ лицето на религиозно-нравственото възпитание на народа ни истинския и ефикасенъ лѣкъ за днешното болно време. Дано днесъ, когато констатираме вредата отъ безумното и нехайно отдѣляне черквата отъ училището, отново съединимъ тия два важни и диктуващи въ живота институти, които съвмѣстно да работятъ за пресъздаване личността, а заедно съ това и пресъздаване нацията.

Свещ. М. Райчевъ.

Кжде е спасението на България

Ние мислимъ, че нѣма вече човѣкъ, който да не вижда предъ каква пропастъ е изправено милото ни отечество. Но като че ли никой не признава себе си за виновенъ, а бърза да хвърли вината въхру своя идеенъ противникъ и възхваля себе си. — Но каквото и да се говори, ние мислимъ, че за това ужасно положение, всѣкой отъ насъ все ще има по нѣщо вина.

— Най голѣмите виновници за него, нече и съмнение, сж ония, които, изхвърляйки вѣроучителния предметъ отъ народните ни училища, обезвѣриха нашата младежъ и

Н. В. Гоголь.

Размишления за божествена-та литургия.

13

Когато се произнеса тази молитва, дяконътъ се готви за причащението: застаналъ предъ царските врати, препасва се съ орара, като го поставя на гърдите и гърба си кръстовидно като ангелитъ, които кръстовидно прибиратъ крилата си и закриватъ съ тяхъ лицата си предъ непрѣстѣпната свѣтлина на божеството. Като се покланя три пѣти, както и свещеникътъ се покланя, той казва въ себе си три пѣти: „Боже, очисти мене грешния и ме помилвай!“ А когато свещеникътъ простре ржцетъ си къмъ св. дискосъ, той съ думитъ: „Да внимаваме!“ напомня на всички въ храма да устремятъ мислитъ си къмъ това, що става. Олтарьтъ се скрива отъ очите на народа, за-весата се затваря, за да се извърши първомъ приобщението на самитъ свещеници. Само гласътъ на све-

щеника, повдигащъ св. агнецъ, съ думитъ: „Светинята е за светитѣ“, се раздава изъ олтаря. Трѣпвайки отъ това възвестване, което казва, че трѣбва да бждемъ свети, за да приемемъ светинята, цѣлиятъ молящъ се храмъ му отговаря: „Само единъ е свѣтъ, единъ Господъ, Исусъ Христосъ за слава на Бога Отца. Аминъ.“ — И следъ това възпѣва хвалебенъ химнъ на светията, чийто денъ е, за да изрази мисълта, че човѣкъ може да бжде свѣтъ, както е станалъ свѣтъ светията, комуто се пѣе химнитъ: той е станалъ свѣтъ и не съ своя светостъ, но чрезъ светостта на Самия Христа. Чрезъ пребждването си въ Христа човѣкъ се осветява и въ такива минути на пребждване е свѣтъ, както Самъ Христосъ, сжщо като желѣзото, когато е въ огъня, и самото то става огънь и огасва веднага, щомъ се извади отъ огъня и става пакъ тъмно желѣзо.

Свещеникътъ сега раздробява

светия хлѣбъ, отначало по знака, начертанъ на проскомидията, на четире части, като произнесе съ благоговѣние: „Раздробява се и раздѣля се Божиятъ Агнецъ, Който е раздробляемъ и нераздѣлимъ, всѣкога яденъ и никога несвѣршващъ се, но Който освещава причащаващите се.“ И като остави едната отъ тия частици за приобщение на себе си и на дякона съ светото тѣло въ видъ, несъединенъ още съ кръвта, раздробява после тая частъ отъ хлѣба споредъ числото на приобщаващите се, но въ това раздробяване не се дроби самото тѣло Христово, на което и костъ не е била строшена, и въ най-малката частица се запазва сжиятъ всецѣлъ Христосъ, както въ всѣки членъ на нашето тѣло присѣтствува сжщата човѣшка душа нераздѣлна и всецѣла, както въ огледалото, макаръ то и да бжде счупено на стотина късчета, се запазва отражението на сжщитъ предмети дори и въ най-мал-

кото късче. Както въ звукътъ, който чуваме, се запазва неговото единство, и той си остава единъ и сжщъ всецѣлъ звукъ, макаръ и хиляди уши да го слушатъ.

Но въ чашата не се поставятъ всички ония части, които бѣха извадени на проскомидията въ името на светитѣ, въ името на починалите и въ името на нѣкои живи. Тѣ оставатъ временно още на дискуса. Черквата се приобщава само съ частитѣ, които съставляватъ тѣлото и кръвта Господни. Въ първитѣ времена на черквата съ тяхъ се причащавали въ несъединенъ видъ както сега у насъ се причащаватъ само свещеницитѣ, и всѣкой, като приемалъ въ ржка тѣлото Господне, изпивалъ после самъ отъ чашата. Но когато, — поради безчинството, невежествени, новообърнати християни, които станали само поиме християни, — започнали да отнасятъ своите дарове у дома си, употребявайки ги за суевѣрие и ма-

съ това я направиха още от училищната скамейка годна за атеизъм, ненавист, злоба и непослушание към своите родители, учители и по-стари роднини, — защото покорството казват тѣ, е знак на слабост, а непокорството — на геройство и — характерност.

Послани ли вече ученикът в гимназията, почва систематически да се тѣпче главата му с разни материалистически измислици, че той, например, не е Божие създание, а е потомък на Маймуната; че е единороден съ вола, коня, магарето, свинята и пр. и пр. защото всичко, казват тѣ, било произлязло от амебата.

Други, не по-малки виновници, сж ония, които съ своите партизански страсти опълчиха брата против брата и синя против баща; които въ своето озлобение сж готови да предадат на най-ужасно поругание своите идейни противници само и само да могат да се доберат до властта и задоволят своите партизански страсти и прищевки.

Трети виновници, нека да си признаем, че сме и ние църковните ръководители. И нашата църква, виждайки какво зло се върши съ нейните духовни синове, трѣбваше да вземе о време мѣрки за тѣхното спасение. Наистина, тя нѣма голѣма вина, защото нейното предназначение е кроткимъ образомъ да върши своята велика мисия, но все пакъ тя можеше, подобно на католическата религиозна община, още тогава да вземе мѣрки и да приюти подъ своя спасителенъ покривъ златната ни младеж и чрезъ енергични протести да не допуска разнитѣ сатанински замисли на разнитѣ атеисти въ отечеството ни, а особено на тия, на които е повѣрена утрешна България, да ноложи исправителни санкции.

Но, както и да е. Станалото е вече станало, то назадъ не се връща.

Но тогава какво да правимъ за напредъ?

Ето какво: Както отъ известно време насамъ се е турило едно отлично начало на една систематическа християнизаторска дейност на младежта чрезъ образуване на ученически Православно-Християнски Дружества, — да се продължи съ още по голѣма енергичност, като същевременно непрестанно се настоява предъ Министерството на

Народното просвѣщение и Народно-събрание, чась по скоро да се поправи онази велика грѣшка, която систематически се върши отъ десетки години насамъ, като се настоява при всѣко едно училище било то основно, прогимназия или гимназия, да има най-малко по едно ученическо Православно-Християнско Дружество. Безъ тѣзи дружества нищо не може да стане. Тамъ, въ училищата е бждаща България и за това тамъ ние трѣбва да действуваме най-много. Всичко друго е празна работа.

Вѣрно е, че не е лошо да имаме и Православни Християнски братства и за възрастни, но нека си признаемъ, че ползата тамъ ще е по малка, защото тѣхните членове се състоятъ повече отъ стари вече хора, които сж сраснали съ разни навици и суевѣрия и, до като да се откажатъ отъ тѣхъ, тѣ вече си отпътуватъ отъ мира сего, та нѣма да иматъ възможности и другитѣ да приведатъ при Христа.

А съвсемъ друга ще е ползата, ако ние приведемъ младежта при Христа. Детето е както парче восъкъ, който, бидейки нагрятъ на огъня, може да приема каквато форма искаме. Па и то съ чистата си душа и невинни расждения, е по близко до Бога, — та по лесно ще може да се подготви за достойно Божие радение.

Възпитае ли тѣхъ въ правия Богоспасителенъ път, ние следъ тѣхното възмъжаване ще можемъ да се радваме на по свѣтли бжднини; не сторимъ ли пѣкъ това, нече и съмнение, че рано или късно ще възтържествува царството на сатаната и ние въ него ще намеримъ своята неминуема погибелъ.

Ето защо ние мислимъ, че повелителенъ дългъ е на нашитѣ отговорни фактори, частъ по-скоро да се стреснатъ и дадатъ едно правилно възпитание на нашата златна младежъ като отредятъ достатъчно часове въ всички училища по въроучителния предметъ и се предаде за преподаване не отъ хора атеисти или равнодушни учители, а отъ специално подготвени за цѣлѣта лица и да даватъ най-голѣмо съдействие на образуващитѣ Православно-Християнски дружества въ всички училища.

Тамъ е спасението ни. Това добре трѣбва да се разбере.

Любимецъ

Свещ. Дим. Н. Мишевъ.

Проф. Д-ръ И. Клугъ

Течението на времето.

Богъ е вѣченъ. Неговото трилично сщество изтича отъ безкрайния миръ. Отъ оня миръ, който е препълненъ съ духовна дейност и богатъ животъ. Предъ божие лице пѣятъ ангелитѣ, безбройнитѣ светии и блаженитѣ на небето. Тѣхното минало се е слѣло съ тѣхната вѣчност, която е безкрайна — самата Божия вѣчност. Тѣхното бждаще е една крачка отъ

красота къмъ красота, отъ смисленостъ къмъ смисленостъ, отъ познание къмъ познание, отъ ясностъ къмъ ясностъ „отъ вѣчностъ къмъ вѣчностъ“.

Ние хората пѣкъ стоимъ въ срѣдата на това течение на времето. Всѣка минута е една вълна, всѣки денъ е една джга, всѣка година едно парче отъ дължината на това течение на времето. И единъ денъ това течение на нашето време, за

животъ ще се влѣе въ безкрайното вѣчно море. Кога? Това знае само Богъ. Това „кога“ стои напълно въ неговитѣ ръце. Обаче „какъ“ ще бжде това вливане, стои въ нашитѣ ръце. Дали то въ края на нашия животъ ще заприлича на една оскъдна баричка, която въ вѣчността ще пресъхне . . . или на едно широко течение, което ще пѣе тържествующата пѣсенъ, нисейки въ вѣлнитѣ си богатъ и благороденъ материалъ, зависи напълно отъ насъ.

Тоя богатъ и благороденъ материалъ ще носи то само тогава, когато ние сме съумѣли да използваме времето на нашия животъ. Нека за моментъ пресмѣтнемъ нашето време! Ако дневно отдѣляме 8 часа за почивка и ядене, то при една възраст отъ 80 год. ще имаме цѣли 10 год. посветени на масата и леглото. Страхувамъ се, че у мнозина числото на тия години дори се увеличава, отколкото да намалява. Обаче, човѣкъ може и трѣба да намалява тия години въ своя животъ, като се мѣчи да ги посвети на вѣчния Богъ. Нека ми бжде позволено да продължа смѣтката и напомня за онова винаги загубено, провинено време, което не е прославлено съ нищо „добро“.

Това е „прахосаното време“ въ нашия животъ. То се състои отъ часове и дни въ които ние сме правили „това и онова“ (ах! има толкова много това и онова), но когато истински се опомнимъ ще видимъ че въ края на краищата нищо не сме направили.

При все че много сме приказвали, то нищо сжществени не сме казали, освенъ едни праздни брътвежи, суета, флиртове, клевети и уронване на честъ. Следваме ли пѣкъ общественитѣ „задължения“, то ще се върнемъ съвсемъ праздни и пусти . . . макаръ че сме яли, пили танцували и играли. Значи, всичко това съвсемъ не е било храна за душата. Това съвсемъ не сж били веселитѣ и радостни ритми на почивката, които въ дни на работа биха ни направили по-силни и пободри. Знаи отъ всичко това, ние съвсемъ не сме имали никаква придобивка, а напроотивъ — една безсмислена, възбудителна и опасна дори игра. При чуването на чашитѣ тукъ въ всички еднакво настроени души, съвсемъ не е имало онова смислено изражение, което би могло да има цена. То е било — нека си го признаемъ — онова, което всѣки единъ е изпиталъ на своята обѣдна за кафе или чай маса. . . то е едно „пропиляно време“. Време изпълено всецѣло съ „това и онова“, обаче „това и онова“ тѣй безсмислени.

Има действително радости (за тѣхъ говорихме въ дарителя на радости Богъ), които се поглъщатъ отъ душата както чистиятъ кислородъ отъ задушени дробове. При тия радости човѣкъ чувства наново центробѣжната сила на душата отъ тѣлото, кждето първата се издига, а при „това и онова“ съвсемъ не се издига нито хатрчи, а заприлича на молецъ, който разяжда

само тѣй скжпото време на всѣки човѣшки животъ, като го прави едно „Пропиляно време“.

Това пропиляно време пѣкъ е безвъзвратно изгубено и за него не трѣбва да се съжалева. Има обаче едно друго време, за загубата на което човѣкъ наистина трѣбва да плаче, това е „пропуснато време“. Това сж пропуснати, не посещавани семестри на студенти и студентки, които после зле си отмъщаватъ въ живота. Това сж пропуснати часове на дългъ, който трѣбвало да се изпълни, но не е изпълненъ. Това сж дни на които човѣкъ плаща и ще трѣба да плаща, въпреки че не ги е използвалъ, а оставилъ другъ не дълженъ да ги използва. Това сж — нека си го признаемъ — пропуснати благодатни часове, благодатни дори години, които ще ни бждатъ пресмѣтнати единъ денъ отъ вѣчния Богъ. „Виждъ, ще ти бжде казано: „Азъ стояхъ предъ твоята врата и хлопяхъ, но ти не ми отвори!“ — Ще посмѣешъ ли тогава да отговоришъ: „Кога Господи си хлопалъ?“ Знаи, че ще ти бжде отговорено: „Не чуваше ли биенето на църковнитѣ камбани — тия металически Божии прѣсти? Не чуваше ли ударитѣ на твасето сърдце въ часове на тежко изпитание или разкаяние, следъ тежкѣ грѣхъ?“ Не! Ние всички ще онемѣемъ, когато единъ денъ вѣчния Богъ ни каже: „Виждъ, азъ стояхъ предъ твоята врата и хлопяхъ, ти обаче . . .“

Да! Ти имашъ премного шумъ въ себе си и около себе си, за да чуешъ тия Божии думи. И докато никакъвъ шумъ не бѣше въ тебъ, или около тебъ, ти самъ си го създаде, за да не чуешъ после Божия гласъ.

Но, знаи, че само шумътъ отъ близостта Божия ще те утѣши въ отжиданото за твоео пропуснато време. Спомни си — нѣмашъ ли поне една въздишка, едно натякане противъ Бога? Не си ли казалъ понѣкога: „Ахъ Господи, днесъ азъ нѣмамъ време за Тебъ!“, съ което си отминалъ единъ благодатенъ денъ. О! пропуснато време, пропуснато време!

Нз, ти, който четешъ тия редове, ще трѣба да се предпазишъ отъ една друга грѣшка въ която мнозина изпадатъ. Тая грѣшка е че ти не трѣбва сега да седнешъ и почнешъ да правишъ голѣми планове за бждещото на твоео време. Страхувамъ се да не получишъ въ резултатъ единъ недостатъчно силенъ тласкъ къмъ добро, обратъ къмъ трезвостъ и богатъ изпълненъ дългъ къмъ всѣки единъ денъ и часъ. Страхувамъ се, въ края да не ти се каже: мечтателно време. Време, посветено на голѣми планове и мечтания безъ да се е направило нѣщо. Време изпълено съ приготвления, каквито прави една неплодна майка, която, вмѣсто съ децъ, се забавлява съ кученца. Пази се отъ това мечтателно време!

Виждай винаги твоя Богъ въ дългътъ на всѣки единъ денъ и часъ! Обаче, не винаги човѣкъ се

гъосничество, или пѣкъ да се отнасятъ безчинно съ тѣхъ още въ храма, блѣскайки се единъ други, като сж шумѣли и дори проливали светитѣ дарове, когато се видѣли принудени отцитѣ на много църкви съвсемъ да отмѣнятъ приобщението съ кръвта за цѣлия народъ, като го замѣнили съ хлѣбния знакъ на корицата, както е направила това католическата Западна църква — тогава свети Иоанъ Златоусъ, за да не стане сжщото и въ източната църква, установилъ да се преподаватъ на народа кръвта и тѣлото не поотдѣлно, но въ съединенъ видъ, и да не му даватъ ни едното ни другото въ собственитѣ му ръце, но да му го преподаватъ съ св. лъжичка, която е образъ на ония клеши, съ които огнениятъ серафимъ се докосналъ до устата на пророка Исая, за да си спомнатъ всички значението на онова докосване, което е готово да се допре до устата, за да види ясно всѣки,

че съ тая света лъжичка свещеникътъ държи оня горящъ вжгленъ, който съ тайнствени клеши серафимътъ е взелъ отъ самия жертвеникъ Божий, што съ едно само докосване съ него до устата на пророка да отнеме всичкитѣ му грѣхове. Сжщиятъ Златоусъ, за да от страни заедно съ това всѣка мислъ, че това съединение на тѣлото и кръвта заедно се върши произволно отъ свещеника, е въвелъ въ минутата на самото имъ съединяване заедно да се влива топла вода въ св. чаша, съ което се означава топлотворната благодатъ на Духа Светаго, изливана за разрешение на това съединение, поради което при това се казва отъ дякона: „Теплотата на вѣрата е пълна чрезъ действието на Светаго Духа. Аминъ“. А на самото вливане на теплотата се призовава благословението на сжщия Духъ Свети, за да не се извърши нищо безъ благословението на Самаго Госпо-

да, што въ сжщото време и теплотата да послужи, като подобие на топлината на кръвта, която изтича отъ животворното тѣло Господне, отъ което не е отлъпила божествената душа и божеството не се е отдѣляло отъ него.

Като се причасти първомъ, а следъ това като причасти и дякона, Христовиятъ служителъ застава като новъ човѣкъ, очистенъ отъ всички прегрѣшения чрезъ приобщението съ светинята, като истински светъ въ тая минута и достоенъ да приобшава другитѣ.

Царскитѣ врата се разтварятъ, дяконътъ издига тържественъ гласъ: „Съ Божий страхъ, съ вѣра и любовъ пристѣпете!“ И застава предъ всички на царскитѣ врата съ светата чаша въ ръце преобразования Серафимъ — дяконътъ.

Съ горещо желание къмъ Бога, изгарящи въ любовенъ пламъкъ къмъ Него, съ скръстени на гърдитѣ ръце, единъ следъ други пристѣпватъ

къмъ свещеника причастиците и съ наведена глава всѣкой повтаря въ себе си това изповѣдание на Разпнатия.

„Вѣрвамъ. Господи, и изповѣдамъ, че Ти си наистина Христосъ, Синъ на Бога живаго. Който си дошълъ въ свѣта да спасишъ грѣшнитѣ, отъ които първиятъ съблѣ азъ. Още вѣрвамъ, че това е самото Твое пречисто тѣло, а това е самата Твоя безцѣнна кръвъ. И тѣй моля Ти се, помилвай ме и прости моитѣ волни и неволни погрѣшения, които съмъ извършилъ съ думи, съ дѣла, съзнателно или несъзнателно, и ме удостой неосждително да се причаста съ Твоитѣ пречисти тайни, за прощение на грѣховетѣ и за вѣченъ животъ. Аминъ“.

„Прими ме днесъ, Сине Божий, за участникъ на Твоята тайна вечеря, защото азъ нѣма да издамъ тайнитѣ на твоитѣ врагове и нѣма да Ти дамъ такава цѣлука като Иуда, но като разбойникъ“.

съща за Него. „Нито част безъ Божията благодат, особено последниятъ, който трѣбва да бѣде изпълненъ!“ Така стоя азъ само на единъ слънчевъ часовникъ — нека това бѣде твоя девизъ! Съ бла-

годатъта Божия само ти ще заемешъ на твоего време за животъ вѣчната смисълъ и златна тежестъ отъ самата Божия вѣчностъ.

Ек. Дръ Панайотова
Ески Джумая

Къмъ една православна политика на Ромъния.

Елинизъмъ и Славизъмъ въ православие.

Проф. Joan Gh. Savin, при Кишневския богословски факултетъ, въ брой 313, отъ в. Calendarul, продължава своите интересни статии подъ горния надсловъ. Между другото казва, че православие било за национални принципъ — въ противовѣст на католическия интернационализъмъ. Веднѣжъ този принципъ спасенъ, автокефалнитѣ църкви искатъ общуването помежду имъ — тъй естествено и необходимо да се изрази въ едно общо духовно общуване, съборностъ.

И все пакъ, ако тая съборностъ е била и е застрашена, причинитѣ трѣбва да се търсятъ другаде, а именно: въ злоупотребленията, които сж станали, отъ една страна въ вреда на съборността, а отъ друга на принципа на (националнитѣ автокефални православни църкви) националността.

Схващането за съборностъ е било фалшифицирано — изопачено тогава, когато неговата сфера е била сведена до интереситѣ само на една народностъ, тъй както този за националностъ е билъ изопаченъ, чрезъ подчинението му подъ влиянието на съборността. Въ първия случай, имаме и имаме работа съ елинизма, който е монополизиралъ за себе си православие, а въ втория съ славизма, който претендира да направи отъ руското християнство, автентичната и характерната форма на православие. Гърцитѣ се осланятъ на миналото. Руситѣ — на многочислеността.

Безъ да отричаме или умаловажаваме съ нищо заслугитѣ, които и единитѣ и другитѣ сж си записали въ сѣкровищницата на православие, констатацията, която се налага е, и: гърцитѣ и руситѣ до голѣма степенъ сж виновни за тежкото положение въ което се намира днесъ православие.

Поради попълзновенията и на единитѣ и на другитѣ за надмощие, атмосферата на братство и духовно единение — е била поставена на тежко изпитание — ако не безвъзвратно компрометирана! И за да бѣдемъ правдиви: най голѣмата вина за това носятъ Гърцитѣ, като по стари. Тѣ сж първитѣ, които се помъжиха отъ православие да направятъ едно изключително тѣхно право на ръководство — и то въ вреда на всички християнски народи отъ ориента. Православие не може се изостави да бѣде монополизирано отъ гърцизма, колкото и голѣми да сж заслугитѣ, които гърцитѣ сж си приписали въ миналото за тая църква. Като сравнимъ тѣхнитѣ заслуги съ злото що сж му нанесли въ течение на вѣковетѣ — виждаме,

че то е много по голѣмо.

Отъ всички изпитания и опасности, що източната църква е преживѣвала въ течение на времената, вѣрвамъ, че нито една не е била тъй опасна и нещастна, като постоянния опитъ на Цариградската Вселенска Патриаршия, подкрѣпена и отъ всички други патриаршии отъ ориента, да елинизиратъ-погърчи всички християни.

Нахлуването на арабитѣ, сарацинитѣ или турцитѣ, не допринесоха толкова за намаление влиянието и силата на православие въ тия страни на ориента, колкото гърцката доминация на Византия.

За да се отърсятъ отъ гърцкото натрапничество, напуснаха православие: Сирийцитѣ и Персийцитѣ, Арабитѣ и коптитѣ, Арменцитѣ и Георгиенитѣ, тѣрсяйки въ „ереситѣ“ спасението на националността си. Така се обяснява, изчезването на православие въ тия центрове, нѣкогашъ твърде вѣзтущи и това, що се е случило въ Азиятския ориентъ — то се повтори и въ Европа.

На сжщата тенденция, за Гърцко господство се натъкнаха и новитѣ народи, които приеха православие: И Сърбитѣ, и Българитѣ, и Ромънитѣ. И чрезъ една естествена реакция на гърцкия национализъмъ, облененъ въ дрехата на православие, му се противопоставиха въ сжщата дреха на православие, сръбския и българския национализъмъ. И така-гърцизма — роди славизма, който по кѣсно руситѣ продължиха и разшириха. Злото вмѣсто да изчезне, то се разшири и удвои.

Рамо до рамо съ гърцитѣ — изпъкнаха и руситѣ и на панъ — елинизма се противопостави панъ — славизма. И така, православие стана въоръжена арена — гдето и двата лагера интригуваха и своеволничеха въ името и подъ щита на православие.

Съ мжка трѣбва да спомнимъ за срамната страница на епископи комитаджии: гърци, сърби или българи, които бѣха нахлули и героризираха Тракия и Македония въ името на църквата. Ново създаденото положение въ Балканитѣ следъ последната война, като че ли преминаха тази срамна частъ отъ историята на православие. Въпреки, че старитѣ вражди не сж изчезнали, а само тлеятъ, затишието като че ли е прилично. Доказателство за това е цариградската патриаршия, която още безпокои съ българската „схизма“. Тя сжщата създаде и най-новата, тая на Албанцитѣ. При тия условия при този духъ за надмощие при тѣзи голѣми брожения, които сжществуватъ

още между православнитѣ народи, може ли да се говори за единение на общъ православенъ фронтъ? Може ли да се осъществи много желаниа блѣнъ за братство и духовно общуване — въ единъ православенъ духъ на вѣра и дисциплина?

Да, подъ единичко и първостепенно условие: връщане къмъ истинския Вселенски духъ, отъ който трѣбва да изчезне всѣкаква следа отъ политическо, или расово, културно, традиционно или национално надмощие. И на първо мѣсто да се разбере, че престола на вишата команда въ православната църква — не е отъ компетентността само на една църква, защото той принадлежи на цѣлото православие. На патриаршеския престолъ трѣбва да стои избраница (т. е. посочения отъ всички) на всички православни църкви, билъ той: русинъ, ромънинъ, гъркъ, сръбинъ или българинъ. Съблеченъ отъ народностъ, той трѣбва да принадлежи само на църквата. Въ този смисълъ трѣбва подготвена и водена борба. Отъ кого? Азъ не виждамъ друга църква, която би могла да поеме този товаръ, освенъ ромънската.

Защото, независимо отъ първенствующото положение, което заема тя въ православие, чрезъ своята култура, организация и численостъ, тя самата има и това преимущество, че не принадлежи къмъ нито единъ отъ враждующитѣ се и воюващи лагери: нито къмъ елинския, нито къмъ славянския, които на времето си ги търпя и отъ които, съ голѣми жертви можа да се освободи.

Тя нѣма да предявява никакви териториални претенции, нито пъкъ да възстановява стари достоинства. Чужда за каквото и да е империализъмъ, нейнитѣ мисли никогашъ не сж се отправяли къмъ стени на Византия, нито пъкъ се стреми отъ националния си гений да направи специфичния гений на православие. — Ирода на всички тия попълзновения. Само тя може да заработи за осъществяването на това дѣло за побратимяване безъ да бѣде подозрѣна.

Нейнитѣ добри услуги могатъ да бѣдатъ приети и отъ гърцката подозрителностъ, както и отъ руското своеволие, щомъ великия по-

кровитель Русия, е поставена вънъ отъ комбинациитѣ. Нейната работа би могла да изгладистотитѣ и да отстрани недоразуменията. А когато голѣмото събрание на православие, оня Вселенски съборъ се осъществи, тогава надъ всички ще се чува гласа само на Светия Духъ. За да се стигне тамъ обаче, работата трѣбва да почне. И още веднажъ, тоя дѣлъ се пада на ромънската църква, дори и мълкомъ да и се отрича това право. Открито обаче, никой не ще и го оспори. Или пъкъ, ако го оспорятъ, това значи още много време да оставимъ да се шири злото. Правосл. ромънска църква обаче трѣбва да стори това. Съ нейнитѣ сили и съ помощта на ромънската държава, която по своята структура, традиции и сѣдба, е православна, и която трѣбва строго да си опредѣли една своя православна политика. Защото външна политика ромънската държава може и трѣбва да прави, не само въ Женева, Лондонъ или . . . Барселона, а и въ Иерусалимъ и Цариградъ.

И твърде естествено, тукъ, не чрезъ нѣкой търговско аташе, който да се грижи за износа на дѣскитѣ или за вноса на портокалитѣ. Отъ този православенъ ориентъ ромънската държава има нѣщо повече да приеме, а най вече има нѣщо по-добро да даде.

(Следва)

Протоиерей П. Икономовъ.
Б. Р. Дадохме мѣсто на горната статия не защото сме напълно съгласни съ мнението на автора ѝ, а защото е интересно да се види какъ единъ ромънски богословъ разглежда въпроса за отношенията между православнитѣ църкви. Мислимъ че е добре да чуемъ мнението и на нашитѣ богослови по въпроса.

При това обръщаме вниманието на читателитѣ ни, че авторътъ погрѣшно споменува наредъ съ гърци и сърби и насъ българитѣ, че сме имали въ Тракия и Македония епископи комитаджии. Това не е вѣрно. Историята е противъ автора. Тракия и Македония сж български страни, населението имъ е българско въ своето болшинство, и затова гърци и сърби, а не българитѣ, тероризираха и до днесъ тероризиратъ това население.

Въ Севастийското езеро.

На 22 мартъ (9 ст. ст.) Правосл. църква празнува паметта на 40 мъченици, които по заповѣдъ на римската властъ били наказани да прекарватъ една зима мразовита нощъ въ Севастийското езеро, което се намира въ Палестина, та да не се уплашатъ и откажатъ отъ Спасителя Христа.

За християнина, който истински се грижи за спасение на душата си, това възпоминание, особено въ днешнитѣ дни, е единъ отличенъ поводъ за размишления и вдълбочаване въ смисъла и съдържанието на близкитѣ и далечни събития и явления, що се нижатъ подъ очитѣ ни.

Св. мъченици, чиято паметъ празнуваме днесъ, сж били служители въ армията на най-голѣмия гонител на Християнството, императора Диоклитиянъ.

Вината имъ била тази, че тѣ вѣрвали въ Исуса, проявявали тая вѣра всѣкога и предъ всички слоб-

моля: помени ме, Господи, въ твоео царство.

„Нека причащението съ Твоитѣ свети тайни, Господи, ми бѣде не за сѣдъ или осъждане, но за изцѣрение на душата и тѣлото ми.“

И като прочете това изповѣние, всѣкой пристѣпва, вече не както къмъ свещеника, но както къмъ самия огненъ серафимъ, тоя да приеме отъ св. лъжичка палящъ вжгленъ на св. тѣло и въ на Господъ, който ще изгори въ него, като тленни сжчки, всичката черна нечистота на прегрѣшената му, като изгори вѣчната нощъ злыбата му, като превърне него въ свѣтъ серафимъ. И който свещеникъ го причасти съ тѣ: „Причащава се Божиятъ (името му) съ сжпоценната и а кръвъ на нашия Господъ Богъ Спасителъ Исуса Христа за проение на грѣховетѣ си и за вѣченъ отъ“, той приема тѣлото и кръвъта на Господа, и въ тѣхъ при-

ема минута на свиждане съ Бога, заставайки лице срѣщу лице съ Него Самия. Въ тая минута нѣма време, и тая съ нищо не се отличава отъ самата вѣчностъ, защото въ нея пребѣдва Оня, Който е начало на вѣчността. Изтриватъ се устата на причащения съ св. въздухъ и при повтаряне думитѣ, казани отъ серафима на пророкъ Исая: „Ето докосна се до устата ти и ще отнеме беззаконията ти и ще очисти грѣховетѣ ти.“ Самъ осветенъ, той се връща отъ св. чаша, като се покланя на светиитѣ, поздравявайки ги, покланя се на всички пристѣпвающии, като най-близки до сърдцето му отколкото преди причащението, свързани сега съ него чрезъ връзкитѣ на светото небесно родство, и застава на своето мѣсто въ храма, изпълненъ съ мисълта, че е приелъ въ себе си Самого Христа и че Христосъ е въ него, че Христосъ е слѣзълъ съ плътта си, като въ гроба, въ него, за да проникне въ

тайното скривалище на сърдцето му, да възкрѣсне въ духа му, извършвайки въ самия него и погребението Си и възкресението Си. Цѣлата църква сияе съ свѣтлината на това духовно възкресение, и пѣвцитѣ пѣятъ тия ликуващи пѣсни:

„Като видѣхме Христовото възкресение, нека се поклонимъ на сзетаго Господа Исуса, който е единственъ безгрѣшенъ. На Твоя кръстъ се покланяме, Христе, възпѣваме и прославяме Твоео свето възкресение, защото Ти си нашъ Богъ, освенъ Тебе друго не знаемъ и съ Твоео име се наричаме. Дѣйте, всички вѣрни, да се поклонимъ на светото Христово възкресение, защото ето чрезъ кръста дойде радостъ за цѣлия свѣтъ. Като всѣкога благославяме Господа, нека възпѣваме Неговото възкресение, защото Той, като претърпѣлъ разпятие, съ своята смъртъ разруши смъртта.“

„Свѣтлѣй се, свѣтлѣй, новий

Иерусалиме, защото славата Господня блѣсна надъ тебе; тържествувай сега и се весели, Сионе; а Ти, пречиста Богородице, радвай се за възкресението на Своята рожба.“

„О, велика и най-свещена Пасха, Христе! О, премъдростъ, Слово Божие и сила! Удостой ни по-свѣтло вършено да се съединяваме съ Тебе въ невечерния день на Твоео царство!“

Въ това време, когато ликуващата църква се оглася съ тия възкрѣсни пѣсни, свещеникъ произнася благодарствена молитва къмъ самия благодѣтель на душитѣ Господа за дѣто сме се удостоили да се приобщимъ съ Неговитѣ небесни и безсмъртни тайни, и я завършва съ просба, да изправи нашия пътъ, да ни утвърди въ свещенъ страхъ къмъ Него, да запази живота ни и да утвърди стѣпнитѣ ни.

(Следва)

Печатница Д. Тодоровъ, Варна

вомъ и дѣломъ, и отказвали да принасятъ кръвни жертви на езичническѣ божове. Заради това бивали мъченици, малтретирани най жестоко, до като най-после джелатитѣ на Диоклитіана измислили да ги изпратятъ и замръзнатъ въ това езеро, та да не се уплашатъ и отречатъ отъ Христа.

Тѣ съ радостъ приели тая вѣстъ. Съблекли държавнитѣ дрехи и навлѣзли въ езерото, пѣйки хвалебни пѣсни на Онзи, въ чието име сѣ кръстили. Единъ измежду тѣхъ, виждайки угрозата, която ги чакала, се уплашилъ и избѣгалъ. Неговото мѣсто обаче веднага било заето отъ единъ другъ войникъ, който го пазилъ и който завиждалъ на вѣрата и подвига имъ.

Рано на разсъмване, полузамръзнали, били изкарани вънъ и подложени на нови мъчения. Пречували имъ пицелитѣ и всички други кости до като издѣхвали въ ржцетѣ на джелатитѣ си.

Тѣлата имъ били натоварени следъ това въ коли, пренесени на опредѣлено мѣсто и изгорени, а пепелта хвърлена въ близката рѣка.

Въ момента, когато имъ товарили тлѣнитѣ останки, за да ги занесатъ да ги изгорятъ — единия трупъ далъ признание на живота. Това е билъ младия и левия римски войникъ Мелитонъ, който устоялъ повече отъ другитѣ. Мъчителитѣ като видели, че душата не е напуснала още замръзналото и изменичано тѣло, се уплашили. Вкаменитѣ имъ жестоки сѣрдца били трогнати. Оставили го на мѣстото, съ надежда дано се съживи и откаже отъ Христа и обрне наново къмъ езическата вѣра.

Тамъ на близо, обаче, се намирала и майка му. Тя следяла отъ близо подвига на тия момци.

Когато видѣла, че оставения трупъ е на нейния единственъ възлюбенъ синъ, скръбъ и тѣга притиснало сѣрдцето ѝ. Отлишла при него и го насърчила да приеме до край съ радостъ мъченическата смъртъ. Да, мъченическата смъртъ, защото за нея тя е била по-цѣнна отъ живота, отъ неговата младостъ и жажда за наслади, които суетността и живота ги дава. Силната вѣра въ Исуса е победила нейната майчинска любовъ, и отъ този моментъ на това чувство се дадо ново значение. Нарамила безжизнения почти трупъ на своето чадо, тя стигнала кървана отъ коли, които носили да изгарятъ тѣлата на неговитѣ другари, които презрѣха смъртта и мъчителитѣ.

Едва що сложила тѣлото му при другитѣ и той издѣхналъ. Неописуема радостъ я обзела, а лицето ѝ възсияло: „Най-после спасихъ го“ — казала тя. „Почивай въ миръ, сине мой, отъ този моментъ ти стана достоенъ синъ на небесния Отецъ. Отъ сега нататкъ не ще страдашъ. Нито скръбъ, нито болестъ ще чувствашъ. Вѣчно при Христа ще пребъждашъ въ радостъ и покой, моли се и за менъ твоята грѣшна майка!“

И когато огненитѣ пламъци унищожавали тлѣнитѣ останки на тия, що съ мъжество презрѣли смъртта и яростта на язичницитѣ, майката на младия войникъ, коленичайки, благодарила Бѣгу, че и нейния синъ се удостоилъ да приеме мъченическия вѣнецъ.

Тая случка не е първа нито последна въ църковната история. Жертвата която сына Божий принесе на Голгота, за истината, правдата, свободата и любовта, роди нови и незнани до тогава сили за всички, които го разбрали, обикнали и приели.

Его хора, които презрѣли огъня и меча, ето вѣрующы души, които въ името на единъ идеалъ, измръзли изъ тъмнитѣ езера и подземията. Разкъсвани отъ звѣрове, хвърлени въ вѣрли котли и пр. или като тия 40 мъченици натицани зимно време въ езерото, радостно приели смъртта, изповѣдвайки вѣрата си!... И най-после ето и една майка, която не се моли за живота, а за смъртта на своятъ възлюбленъ синъ, въ борбата му

съ невѣрието и жестокосѣрдieto на горделивото и надмѣненъ езичникъ — римлянинъ.

Има ли нѣщо неестествено въ всичкото тѣло? Не. Доблестниятъ, честномислещиятъ и искренъ човѣкъ, е длѣзъ си не само да постои на вѣдѣлата си, но и да се бори за нея, да я брани отъ чуждо посегателство, още по-вече когато тя е богооткровена, следователно, абсолютна истина. А каква, по-абсолютна, по-вѣчна, по-силна, по-абсолютна истина познава свѣта отъ Христа, Който възкрѣсна отъ мъртвитѣ, направи чудеса непознати въ историята на човѣшкия родъ, даде учение отъ което мъдрецитѣ се удивляватъ, а и самитѣ невѣрующы не го отричатъ?! Всички, които му се противопоставиха били тѣ царе, диктатори или философи, паднаха победени и застрани. Неговото учение стана башини на всички учени. Това, що не можаха да сломятъ Неронъ, Калигула, Диоклитіанъ и пр. . . не ще го сломятъ нито Сталиновци, нито Бухариновци и пр. . . Тия последнитѣ завидѣха на първитѣ и се постараха да ги надминатъ въ жестокостъ, своеволие и кръвожадность.

Вестникъ „Морнингъ Постъ“ между другото съобщава, че на много свещеници счупили краката; въ устата имъ сипвали разтопено желѣзо, а въ тѣлата имъ били забити гвоздеи. На Епископъ Андроника били извадени очитѣ; на Архимандритъ Теофана одрана кожата на главата. Тамолския Епископъ Херогена билъ вързанъ за единъ па раходъ и така удавенъ. Егуменката Елефросия била вързана гола на два коня, които я разчекнали; други 500 души свещеници, епископи и пр. . . били вързани, обити въ брезенти и спуснати въ морето и пр. . .

Председателя на руския Синодъ е съобщилъ на епископа отъ Шеликсдорфъ, че до сега били избити отъ съвѣскитѣ власти 31 епископа, 1500 свещеници, 7000 калугери и калугерки, безъ какъвто и да е било сѣдъ; а пѣкъ въ затворитѣ били 48 епископа, 3700 свещеници, 8000 калугери, които ги очаквала сжщата участъ.

Когато прочетешъ тия редове християнино, погледни наоколо си, взри се въ вжтрешността си. Испитай хората, опитай се да разберешъ събитията, що се нижатъ предъ очитѣ ти, както и силата и твърдостъта на душата си.

Не се смущавай отъ злото що вилнѣе, или което може да дойде, а отъ слабостъта, чрезъ която би можалъ да отстъпишъ и да паднешъ!

Ако пѣкъ действително искашъ една подкрепа или упора въ вихъра на изкушенията, спомни си за ония, що сж говорили словото Божие, и като се възрешъ въ сетнината на тѣхния начинъ на живѣене, подражавай вѣрата имъ (Евр. XIII 7) Его днешния нашъ длѣгъ.

Прот П. Икономовъ.

РЕЛИГИЯТА.

Богъ се грижи за своитѣ създания. Той ги управлява и напътва къмъ тѣхния идеалъ. — Човѣкътъ трѣбва ли да се грижи за Бога? — За мнозина, днесъ особено, като че Богъ не сжществува. Тѣ съзерцаватъ чудесата на природата, безъ да се издигнатъ до тѣхния блага; тѣ се наслаждаватъ отъ авогата на творението, безъ да признаятъ добрината, която имъ се раздава и безъ да искатъ да си припомнятъ за Твореца имъ — Богъ.

Има, най сетне, за човѣка едно задължение, да влѣзе въ съприкосновение съ Бога и то само чрезъ религията. Човѣкъ се приближава къмъ Бога, самъ чрезъ нея. Необходимостъта отъ религията е голѣма, защото тя е връзката, която свързва създанието съ създателя.

Богъ, като е сжщественно любовъ, се наклонява къмъ своето създание, но това последното трѣбва да се издигне къмъ Него и Му отдаде онова, което изисква Неговото крайно съвършенство.

Богъ е крайно мъдъръ и крайно справедливъ; човѣкъ отъ Него е получилъ своето сжществуване, следователно, Богъ изисква отъ него да Му засвидетелствува своята любовъ. Необходима е тукъ религията, защото човѣкъ безъ нея не познава истинното учение. Той може да има познания полезни и при ятни, но той не ще знае учението за Бога и за душата и нѣма да познава истинския смислъ на своето сжществуване, а ще остане за самия себе една ужасна загадка.

— Безъ религията, човѣкъ не познава добродетелта; въ такъвъ случай той пренебрѣгва своитѣ задължения включително и тѣзи къмъ Бога.

Самата религия е една сила, която нищо не е въ състояние да я замѣсти. Безъ нея нѣма щастие въ живота и ако не потърсимъ щастие чрезъ Бога, къде ще го намеримъ другаде?

Общественото положение на човѣка би било невъзможно безъ религията. Тя самата осигурява авторитета на държавата и подчинението на нейнитѣ поданици. Единъ царъ, който нѣма религия, казва Монтезкьо: „е едно свирѣпо животно, което не чувствува своята свобода, нито когато разкъсва, нито когато изяжда“. — Религията е срѣдство за опора противъ изкушението. Тя закриля сжщо и законитѣ.

Историята ни учи, че всички тѣзи принципи сж били провѣрени чрезъ опити, и че всѣкога и навсѣкжде индивидуалното щастие и напредъка на народитѣ е било пропорционално съ енергията и чистота на религиознитѣ убеждения.

Самата мисълъ, че има единъ Богъ надъ насъ, Който може да повелява и забранява, ни дава тази сила. Привързаностъта къмъ религията е най голѣмата гаранция за величието на една държава.

Ето защо се налага свещенъ длѣгъ на жената — майка да възпитава детето религиозно, защото само религията е нашиятъ пжтеводителъ въ живота. Нека знае всѣка майка, че само чрезъ нейното възпитание ще подготви достойни синове, на които ние ще възложимъ надеждата си за бждещето и величието на многострадална България.

гр. Пловдивъ.

Ревностна читателка на Хр. З.

Християнинъ ли съмъ?

(Размишление).

Др. читателю, по рождение съмъ отъ родители християни. Като дете съмъ кръстенъ въ Христа, отъ свещенослужителъ при Христовата църква, при възприемничеството Христовъ последователъ. Следователно, азъ съмъ християнинъ. Но дали въ сжщность съмъ такъвъ? Това ти ще разберешъ, като съпоставишъ дѣлата ми съ тия на истинския християнинъ. А какви сж дѣлата и вѣрванията на последния?

Ясно сж изложени въ Символа на вѣрата и Словото Божие.

Споредъ първия (символа) християнина вѣрва въ Бога Отца, Сина и Духа свѣтаго, въ една та св. вселенска църква, признава едно кръщение за опрощение на грѣховетѣ, очаква възкресението на мъртвитѣ и живота въ бждащия вѣкъ. Споредъ второто пѣкъ (сл. Божие) той не убива, не краде, не лъже, не лъжесвидетелствува, не прелюбодействува, не завижда на ближния си, пазѣ Господния день, не пожелава дома на ближния си, почита баща си и майка си, обича ближния си като себе си, обича дори и враговетѣ си.

А азъ, носейки името християнинъ, такъвъ ли съмъ? Но какъвъ съмъ азъ християнинъ, преди всичко, когато не знамъ символа на вѣрата? Но защо да го знамъ, когато азъ не вѣрвамъ въ Бога Отца, Сина и Духа свѣтаго; не вѣрвамъ въ задгробенъ животъ — възкресението на мъртвитѣ; когато не признавамъ първото кръщение и, бидейки възрастенъ, отивамъ при сектанти да

ме кръстятъ повторно. Какъвъ съмъ азъ християнинъ, когато нарушавямъ Божиитѣ повеления и при втория случай, когато азъ съмъ убивалъ, ако не съ оржие, то съ злобия си езикъ, като съмъ клеветилъ, обиждалъ, ругалъ и т. н. Азъ съмъ крадѣлъ отъ съседа си; отъ дома му, отъ нивата му, отъ лозето му, отъ стадото му и отъ всичко на съседа си. Азъ, заради нѣкакви си пари съ които сж ме възнаграждавали, съмъ лъжесвидетелствувалъ предъ сѣда. Азъ съмъ прелюбодействувалъ и съмъ разсипалъ по такъвъ начинъ цѣли семейства, като съмъ оставялъ майки и деца да проклинатъ своята сѣдба. Азъ съмъ завиждалъ и завиждамъ на всичко добро на съседа си и съмъ се радвалъ, когато го сполѣти нѣкакво бедствие. Азъ не съмъ тачилъ и не тача Господния день и др. св. празници. Не почитамъ и родителитѣ си и не ги слушамъ. Не обичамъ и ближния си, а камо ли и враговетѣ си. Азъ съмъ прѣскалъ много пари по адвокати, за да защищавамъ несправдата за мое оправдание, но редко ми се е усмихвало щастieto, а въ повечето случаи съмъ прибавявалъ въ затворитѣ. Азъ не знамъ разкаяние за грѣховетѣ си (престѣпленията си) и не желая да се откажа отъ повторение имъ. Азъ не съмъ приемалъ св. Причастие отъ дълги и дълги години, защото и не съмъ се подготвялъ чрезъ постъ за това. Но азъ не обичамъ да ходя и въ църква, а ходя само въ кръчми, защото само тамъ се вършатъ свойственитѣ менъ дѣла.

Кой може при такъвъ случай да каже, че азъ съмъ християнинъ и при това добъръ християнинъ? Който ме нарече такъвъ, то той е по-несчастникъ въ това отношение отъ мене.

А що трѣбва да направя по нататкъ? Да изпълня това, което е заповѣдалъ Великия Александъръ Македонски на ленивия въ армията си войникъ — Александъръ, или да бжде като своя вождъ великъ, или ще да се откаже отъ името си Александъръ т. е. или да изпълня дълга си като християнинъ, или пѣкъ да се откажа отъ името християнинъ.

И. В.

Гласътъ на селото

Много, твърде много санитарни институти и длѣжности сж създадени въ страната ни, които се издържатъ отъ държавата, окръга или общината, за опазване общественото здраве и лѣкуване на физическото тѣло — организма на човѣка. И, всичко това създадено, не е нито изложение законодателтъ е изпълнилъ може да се каже, напълно своя върховенъ длѣгъ. Но човѣкътъ само едно физическо тѣло ли е? Не е ли той различенъ отъ животнитѣ, за нѣкои отъ които се полагатъ особени грижи за тѣхното опазване и здравословно състояние, като полѣзни за човѣка? Безспорно е, че човѣкътъ стои много по-високо отъ всички земни твари. Духътъ, който живѣе въ човѣка, го отдѣля отъ другитѣ живи сжщества. Той е надаренъ отъ Бога съ умъ, за да може да разсъждава и схваща нѣщата, които го заобикалятъ; съ свестъ — за да може да сѣди и пресъсмява действията си; съ душа, която да осмисля неговия животъ. Тѣ сж дарове, вложени въ неговия животъ отъ Създателя, които го правятъ вѣнецъ на Божиятъ творения — Богоподобенъ. Но не боледува ли човѣшката душа, не помрачава ли се човѣшкия умъ, не претѣпява ли се свестъта? Ние ще отговоримъ „Да“. Боледува човѣшката душа. Страда човѣществото и като резултатъ на това тягостно боледуване е днешното състояние не само на отдѣлни народи и общества, но почти на цѣлия свѣтъ. Моралната разруха е обхванала всички слоеве. Човѣкътъ губи Богоподобieto си. Лъжата, завистъта, злостата, пианството, развратъта и какви ли не пороци помрача-

ватъ живота му и го подценяват по ниско отъ живота на безсловесния. И кой ще лъкува болните души? — Пастирѣтѣ народни, които напълно трѣбва да извършатъ служението си, както Св. Ап. Павелъ пише до Тимотея: „Въ всичко бодърствувай, скърби претърпи, службата си добре изпълни“ (II. Тим. 4 гл. 5 ст.) И ония духовни пастири и лѣкари, които не изпълняватъ напълно служението си, ще понесатъ тежката отговорностъ предъ Небесния Отецъ за своята немара. Тѣ, трѣбва обаче, да бждатъ подпомогнати и отъ държавата, която, както е казано по-горе, не малко грижи полага за физическото здраве на поданицитѣ си. Тя трѣбва съ законъ да закрие и пресуши изворитѣ въ които се развиватъ бацилитѣ на душевнитѣ заразителни болести, каквито сж, развратнитѣ домове, подкватото и форма да съществуватъ, кръчмитѣ-разпространители на алкохола, картоиграчницитѣ, комаржийницитѣ и още редъ други подобни заведения, станали свѣрталища на покварени и душевно болни, способни само за скандали, убийства, кражби и други престѣпления. И съ закриването на посоченитѣ извори, разсадницѣ на злото, не ще ли се намалятъ до крайния предѣлъ работитѣ на полицейскитѣ и съдебни институти, претрупани сега съ преписки и дѣла? Безспорно „Да“. И вмѣсто тѣзи пагубни заведения, огнища на всѣко зло, да издигне по села и градове читалища и училища за просвѣта, като впрегне всички интелегентни сили въ борба съ злото и да посѣе чрезъ тѣхъ семето на евангелскитѣ добродетели.

Народни водачи, подкрепете усилията на нашитѣ духовни пастири въ тѣзи тревожни времена за да се изкорени безвѣрието, което обхваща и селата ни. До като е врѣме погрижете се за излѣкуването на болната народна душа. Изпълнете длгътъ си къмъ народа, за да не жънете бури, които и Васъ ще пометатъ. Стига демагогии и партизанство, които разяждатъ държавния организъмъ. Отъ тѣхъ селото е вече преситено.

Атанасъ Терзиевъ.

с. Ришъ.
Преславско.

Дописка II.

Тръгваме си отъ село въ късенъ часъ и сподѣляме впечатлението си. Нали, казватъ, нашия народъ, респ. селянина, е загубенъ за Христа и Неговата църква? И, ако е загубенъ, то не би ли могло да се върне пакъ въ него вѣрата на Господа и Неговата църква? Такива и подобни мисли ни занимаваха въ този тихъ нощенъ часъ. А истина е, че селенинѣтѣ е станалъ индеферентенъ къмъ църквата. Безъ съмнение, има безсмъртна душа съ всички нейни свети копнежи, но малцина разбиратъ и търсятъ пжтя, по който биха могли да дадатъ гласъкъ на тѣзи копнѣжи къмъ смисленъ духовенъ животъ, който за нашето село е потрѣбенъ! Селянинѣтѣ е билъ зле напжтванъ въ своя всѣкидневенъ животъ. И като че ли малко участие е вземала въ живота на селото нашата църква. Животътъ, разбирамъ духовния животъ, на село е билъ и е заринатъ огъ дебелѣ пластове на грубото партизанство, на умразата, взаимнитѣ ежби, порочностъ и други отрицателни качества, та онѣзи вътрешни свети възжеления на душата и до сега стоятъ покрити и не сж могли да излѣзатъ надъ утайката. И трудно, и мъчно се възтановява сега религиозния животъ на селото! Силни, много силни християни (пастири и миряни) трѣбватъ тамъ! Любвеобилни сърдци, които да сж пълни съ възвишени чувства, трѣбватъ тамъ! Защото безъ една свята преданна любовъ, рутината не ще се почисти. Нужно е голѣмо търпение и крепка вѣра въ Бога. Готовностъ за жертви, е крайно необходимо за всѣки деятель въ този пжтъ, който,

да се запомни, лично него ще изведе къмъ неговата Голгота, но ще спомогне да се изровятъ бисеритѣ, потъпкани въ тинята на партизанщина и злоба! О, колко много работници ни трѣбватъ, но работници, които знаятъ Бога и Неговата сила! Които иматъ жива вѣра и правдивъ духъ, за да станатъ нови апостоли! Да се вдигнатъ като Петъръ Аминенски нѣвга та съ торбичка хлѣбъ да бродятъ по села, колиби, по друмища и паланки и новъ огнь да запалватъ въ всѣка душа. А този огнь, ако и да тлѣе по малко, но все го има въ всѣка душа! Дни лукави и пълни съ изпитания живѣемъ. Бурята, която се е надвесила и която все ще се разрази нѣкога, какъ ли ще ни намѣри? Вземаме ли товарътъ на брата си като свой товаръ? Скърбѣта на брата не е ли твой? Ние претендираме, и пастири и пасоми, че сме християни, но вършими ли онова, що Христосъ ни е завещалъ да вършимъ? Народътъ ни болѣдува, а отидохме ли между него, за да вземемъ участие въ облекчението му? Застанахме ли на подобающето ни се мѣсто и погрижихме ли се да примиримъ бушующата борба за поносенъ животъ? Да помнимъ, че и да искаме не можемъ да избѣгваме сега отъ кръстѣтъ си, като си затваряме очитѣ предъ грозящата опасностъ. Тя ще ни спходи, защото Новия день, който иде, ще иска да сме изкастрили всичко нечисто отъ насъ. А то безъ страдания, но резултатни, не ще стане.

Тръгнете, тръгнете всички, които имате сбичъ къмъ безсмъртнитѣ души на нашия народъ. Идете въ полето, въ къщата, въ страданията му, въ болкитѣ му. Идете навсѣкжде и всѣкога, та избавяйте души! Съ слово ли, пѣсенъ ли, съ молитва ли, но идете при селянина! Донесете му свѣжестъ; покажете му източника на живата вода. Но не само съ думи творете, идѣла, защото „по дѣлата ще ги познаете“. Не е отпаднала вѣрата въ село, не е затрупана. Огровете я, издигнете я до почтенното ѣ мѣсто и народътъ ще ви благославя! А и Богъ пжкъ не ще остави ни народъ ни тебъ, ни менъ безъ помощта си тогава! гр. Ески Джумая

Н. Кондаковъ.

Сведения за работата на Варненския духовенъ сждъ.

Презъ изтеклата 1932 година, Варненскитѣ и Преславски епархийски Духовенъ съветъ въ 35 съдебни заседания е разгледалъ 418 дѣла, разпределени по видъ както следва:

- 206 бракоразводни дѣла
- 37 помирителни дѣла
- 106 дѣла за незаконно съжителство
- 40 дѣла противъ свещеници и църковни настоятели
- 29 производства за дигане възбрана и делегации.
- Огъ сложенитѣ за разглеждане дѣла и делегации по
- 248 сж произнесени решения
- 155 сж били отложени и
- 15 сж прекратени

Отъ бракоразводнитѣ дѣла 64 сж отложени и прекратени, а по 142 дѣла сж произнесени решения: 118 съ разводъ и 24 — безъ разводъ — т. е. бракоразводнитѣ молби сж намерени за не основателни — бракътъ е оставенъ въ сила. Изрзено процентно огъ решенитѣ бракоразводни дѣла а 83% сж съ разводъ и 17% безъ разводъ.

Причинитѣ, възъ основа на които сж дадени разводитѣ сж:

- 1) по п. 1 отъ чл. 187 на Екзархийския уставъ — изоставяне на жената отъ мъжа безъ срѣдства за издрѣжка въ продължение на повече отъ 4 години съ известно или неизвестно мѣстожителство на съпруга — 15 разводи, т. е. 12%.

2) по п. 2 отъ сжщия членъ — за нарушаване светостѣта на брака чрезъ прелюбоудѣние — 45 развода, т. е. 38%.

3) по п. 3 — за пиянство, развратъ, безчеловѣчно отношение и побои 35 разводи, т. е. 30 %.

4) по п. 6 — поради естествень недостатѣкъ за извършване на съпругески обязанности, констатиранъ по медицински редъ, — 2 разводи.

5) по п. 7. — поради изпадане въ лудостъ, епилепсия, идиотство и сифилисъ, — 4 разводи.

6) по п. 8 — поради осжждане на единъ отъ съпрузитѣ за мошеничество на тежко и позорно наказани — 1 разводъ.

7) по п. 9 — поради обвинение другаря си предъ сжда въ прелюбоудѣние. безъ да е могло да се докаже — 6 развода и 8 — по п. 10, поради отстраняване на жената отъ другаря си безъ уважителни причини и въ разстояние на три години, въпреки увещанията на духовната властъ, не се е съгласила да живува съ него — 10 разводи.

Огъ даденитѣ разводи 60 сж по вина на мъжа, т. е. 51%; 42 по вина на жената, т. е. 35% и 16 — по вина на дветѣ страни, т. е. 13%.

Бракоразводнитѣ дѣла сж водени отъ граждани и селяни. Гражданитѣ заематъ 53%, а селянитѣ — 47%.

Презъ течение на годината сж постѣпили 105 молби за разводъ отъ Варненската духовна околия по които духовния сждъ е държалъ опредѣления за образуване на брачни дѣла. Образувани сж само 86 дѣла, а 19 молби сж върнати поради не внасяне съдебнитѣ разниски.

Постѣпили сж 35 апелативни жалби срещу решения на епархийския духовенъ съветъ. на които е даденъ ходъ; 19 молби за намаление наложено безбрачие на виновнитѣ страни или помилване отъ Св. Синодъ и 9 молби за вдигане възбраната за встѣпване въ бракъ съ наложници.

Презъ сжщата година сж върнати и решени отъ Св. Синодъ апелативни дѣла, както следва:

- 1) 23 дѣла сж потвърдени решения на съвета
- 2) 16 дѣла сж отмѣнени решения на съвета
- 3) 5 дѣла сж видоизмѣнени решения на съвета
- 4) 2 дѣла сж обезсилни решения на съвета

Решенията на Св. Синодъ се отнасятъ за решения произнесени презъ 1930 г. по 19 дѣла, 1931 г. по 28 дѣла и 1932 г. по 5 дѣла. Апелативнитѣ решения се отнасятъ не само по бракоразводнитѣ дѣла, но и по църковни наказателни дѣла, водени срещу свещеници и църковни настоятели.

Върху тази интересна статистика ще се повърнемъ.

Адлеръ.

Добродѣтелята.

Посещавайки мждритѣ и добродѣтелни хора, тѣхното силно влияние ни завладява и ни трогва неустойно: сърдцето се поставя въ едногласие съ тѣхнитѣ сърдца, както гласътъ на говорияция взема, непосредствено, тонътъ на оновова съ когото говори.

Можешъ да си добъръ, безъ обаче да си единъ добродѣтеленъ човѣкъ. Този, който е само добъръ, живѣе като добъръ, до тогава до когато чувствува удоволствието да е добъръ; доброто се пречупва и впоследствие гние подъ тежкия ударъ на човѣшкитѣ страсти: човѣкъ, който е само добъръ, е добъръ само за себе си.

Що е, прочее, добродѣтеленъ човѣкъ? Този, който умѣе да надвива своитѣ страсти. И тогава, той следва своя разумъ, своята съвестъ, изпълнява своя длгъ, държи се въ порядѣкъ и нищо не е въ състояние да го отстрани. Заповѣдвайте на вашето сърдце и вие ще бждете добродѣтелни люде.

Страданията и удоволствията въ живота преминаватъ както сънката, живота тече незабелезано, той не е нищо отъ самия себе си, цената му зависи отъ неговото изжи-

вѣване. Доброто що се върши, живѣе и чрезъ него той е нѣщо.

Не е достатъчно, щото добродѣтели да е основата на нашето поведение, ако не поставишъ тази основа върху една друга, непоклатима. Да не подражаваме на тия индийци, които поставятъ свѣта върху единъ грамаденъ слонъ, а слонътъ върху една костенурка; и когато ги запитватъ върху какво почива костенурката, тѣ не знаятъ какво да кажатъ.

Преведе отъ френски:
Г. М. Е-въ.

НОВИНИ.

Наука и вѣра. Наскоро е излѣзла въ Англия една нова книга Религията на Савантитѣ (т. е. на най-ученитѣ хора) въ която книга се разглеждаатъ 200 отговора на единъ въпросникъ: какво Ви е мнението за съществуването на Бога? Тия 200 учени хора — Савантитѣ били членове на най-вишия наученъ институтъ въ Англия: „Royal Society“. Ето какъ сж класирани тия въпроси:

— На въпроса: Вѣрвате ли въ съществуването на една духовна сила? Да, отговорили 131 души. Не, отговорили 13 души, останалитѣ отговори не били ясни.

— Вѣрвате ли, че човѣкъ нѣкакси е отговоренъ за своята свободна воля? Да, отговорили 183; Не, 7. Останалитѣ не отговорили нищо или смѣтно.

— Науката отрича ли идеята за Бога — тѣй както Христосъ я откри и предаде на човѣцитѣ? Не, отгов. 123. Да 16, останалитѣ никакъвъ отговоръ или смѣтенъ.

— Вѣрвате ли че човѣшкия животъ продължава и следъ смъртта на тѣлото? Да 97. Не 31. Останалитѣ отговори неясни и никакъ.

— Мислите ли, че голѣмия напредѣкъ на науката — въ тия последни години — е благоприятна и благоразположена спрямо религиозната вѣра? Да, отговорили 84 души.

Не, отговорили 26 души, останалитѣ нѣкои никакъ не отговорили, нѣкоя неясно.

Отъ тая статистика сж извлечени две заключения: 1) Че болшинството членове отъ дружеството „Royal Society“ вѣрватъ въ Бога и въ хармонията между науката и религията и второ, че и между тѣхъ има хора съ неясни идеи за Бога.

До сжщото заключение бѣ дошелъ и Robert de Flers, преди нѣколко години, когато чрезъ в. Фигаро бѣ направилъ анкета между ученитѣ хора, задавайки имъ сжщитѣ въпроси.

Протоиерей П. Икономовъ

Наша поща.

Свещен. Т. Байковъ. с. Имрихоръ Така е, както пишете. Не дължите нищо за абонаментъ. Гръшката е наша. Нека о. К. п. Цв. си вземе бележка отъ настоящата поправка. — Благодаримъ за насърдението и поздравитѣ. Но пишете поне писма, съобщения, въпроси.

Свещен. Д. М. Мишевъ. — Статията Ви за вътрешната мисия при Св. Синодъ се напечата въ „П. Дѣло“. За това не я помѣстваме. За другото благодаримъ.

Свещенич. братство въ Провадия. Ако сте събрали абонаментъ, изпратете ни го. **Госпожица Дора Огнянова** — Constanca Редовно ще получавате вестника. По интересувашия Ви въпросъ ще има специална статия.

Получиха се следнитѣ суми за вестника ни отъ:

- 104. Никола Балтаджиевъ Варна, кв. № 114. 20 лв.
- 105. Свѣшоливницата, — Варна, кв. № 115. 20 лв.
- 106. Ив. Ковачевъ, — Варна, кв. № 116. 20 лв.
- 107. Църковн. Н-ства въ с. Паша-къой и Инджикъй, Варненско, кв. № № 117 и 118. 40 лв.
- 108. Свещен. Вас. Тодоровъ, с. Аджемлеръ, Варненско, кв. № 119. 200 лв.

Четете вестникъ
„Християнска Защита“